

**A Magyar Nemzeti Bank 10/2026. (VII.29.) számú ajánlása
az eszközök mérlegen tartásával járó, egyszerű, átlátható és egységesített
értékpapírosításra vonatkozó követelményekről**

I. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az eszközök mérlegen tartásával járó, egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás minősíthetőségére vonatkozó követelményekkel kapcsolatban a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó jogszabályok egységes alkalmazásának elősegítése.

Az értékpapírosítás általános keretrendszerének meghatározásáról, az egyszerű, átlátható és egységesített értékpapírosítás egyedi keretrendszerének létrehozásáról, valamint a 2009/65/EK, a 2009/138/EK és a 2011/61/EU irányelv és az 1060/2009/EK és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló 2017. december 12-i (EU) 2017/2402 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Értékpapírosítási rendelet) 26a. cikkében foglaltak szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b–26e. cikkében meghatározott követelményeket teljesítő szintetikus értékpapírosításokat az eszközök mérlegen tartásával járó, egyszerű, átlátható és egységesített (a továbbiakban: STS) értékpapírosításnak kell tekinteni.

Az Európai Bankhatóság az eszközök mérlegen tartásával járó értékpapírosításra vonatkozó STS-kritériumokról 2024. május 27-én iránymutatásokat adott ki (EBA/GL/2024/05¹; a továbbiakban: EBA Iránymutatások). Az MNB az EBA Iránymutatások által megfogalmazott elvárásokat alapul véve jelen ajánlásban határozza meg az eszközök mérlegen tartásával járó értékpapírosításokra vonatkozó STS-kritériumokra vonatkozó követelményekkel kapcsolatos elvárásait és az értékpapírosítási folyamat szereplői által követendő gyakorlatot. Az MNB jelen ajánlás közzétételével biztosítja az EBA Iránymutatásokban foglaltaknak való megfelelést.

Az ajánlás címzettjei a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) hatálya alá tartozó különleges célú gazdasági egységek (a továbbiakban: KCGE), az Értékpapírosítási rendelet szerinti intézményi befektetők (a továbbiakban: befektetők), értékpapírosítást kezdeményezők, szponzorok, eredeti hitelezők, hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtók, valamint az MNB által engedélyezett, az Értékpapírosítási rendelet 28. cikke szerinti STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik felek.

Jelen ajánlás a jogszabályi rendelkezésekre teljeskörűen nem utal vissza az elvek és elvárások megfogalmazásakor, az ajánlás címzettjei a kapcsolódó jogszabályi előírásoknak való megfelelésre azonban természetesen továbbra is kötelesek.

Jelen ajánlás adatkezelési, adatvédelmi kérdésekben iránymutatást nem fogalmaz meg, a személyes adatok kezelése vonatkozásában semmilyen elvárást nem tartalmaz, és az abban

¹ https://www.eba.europa.eu/sites/default/files/2024-10/c2643528-9d43-4f64-863b-053864465f96/GL%20STS%20criteria%20for%20OBS%20securitisation%20%28EBA%20GL%202024%2005%29_HU2.pdf

foglalt követelmények semmilyen módon nem értelmezhetők személyes adatok kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. Az ajánlásban rögzített felügyeleti elvárások teljesítésével összefüggésben történő adatkezelés kizárólag a mindenkor hatályos adatvédelmi jogszabályi rendelkezések betartásával végezhető.

II. Értelmező rendelkezések

1. Jelen ajánlásban használt fogalmak – eltérő rendelkezés hiányában – az Értékpapírosítási rendeletben és a Tpt.-ben meghatározottak szerint értelmezendők.

III. Az egyszerűsége vonatkozó kritériumok

III.1. Mérlegben szerepeltetett kitettségek²

2. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában a mérleg fogalma alatt az értékpapírosítást kezdeményező vagy az értékpapírosítást kezdeményezővel azonos csoporthoz tartozó szervezet számviteli célokat szolgáló mérlege értendő.

III.2. A hitelkockázati fedezeti megállapodás révén szerzett védelmen túli fedezet tilalma³

3. Annak biztosítása érdekében, hogy az alapul szolgáló kitettségek halmazát egynél többször ne fedezzék, az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (4) bekezdése szerinti kritériuma az MNB elvárása szerint kizárja a többszörös hitelkockázati fedezet alkalmazását az alapul szolgáló kitettségek halmazának hitelkockázata tekintetében, függetlenül attól, hogy a további hitelkockázati fedezet egy ügyletrészsorozat, egy ügyletrészsorozat valamely része vagy egy alapul szolgáló kitettség hitelkockázatával szembeni védelemhez kapcsolódik-e.
4. A 3. pont alkalmazásában a különálló ügyletrészsorozatokra, ügyletrészsorozatok különálló részeire vagy különálló alapul szolgáló kitettségekre biztosított különálló hitelkockázati fedezet nem tekinthető a hitelkockázati fedezeti megállapodás révén szerzett fedezeten túlmutató fedezetnek.

III.3. Nyilatkozatok és szavatosságvállalások⁴

5. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (6) bekezdésének alkalmazásában az értékpapírosítást kezdeményező vagy a vele azonos csoporthoz tartozó szervezet tekintetében csoport alatt az MNB elvárása szerint azt a konszolidált csoportot szükséges érteni, amelyhez a szervezet számviteli vagy prudenciális célokból tartozik. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (6) bekezdés b) pontja szerinti konszolidált felügyeleti körbe tartozó szervezet fogalmát az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (3) bekezdésében

² Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

³ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (4) bekezdésével kapcsolatosan

⁴ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (6) bekezdésével kapcsolatosan

foglaltak szerint szükséges értelmezni.

6. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (6) bekezdés e) pontja alkalmazásában az értékpapírosított kitettségekre alkalmazott hitelezési feltételeket az értékpapírosítást kezdeményező hasonlítsa össze a hasonló kitettségekre az értékpapírosított kitettségek keletkeztetése időpontjában alkalmazott hitelezési feltételekkel.
7. A 6. pont szerinti elvárásnak való megfelelés az MNB álláspontja szerint nem jelenti azt, hogy az értékpapírosított kitettségek kiválasztásának időpontjában vagy a kitettségek értékpapírosításának pontos időpontjában akár az értékpapírosítást kezdeményezőknek, akár az eredeti hitelezőknek hasonló kitettségeket lenne szükséges mérlegén tartania, és nem jelenti azt sem, hogy az értékpapírosított kitettségek keletkeztetésének időpontjában ténylegesen hasonló kitettségeket szükséges keletkeztetni.
8. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (6) bekezdés f) pontja alkalmazásában a „legjobb tudomás” feltétele az MNB elvárása szerint akkor teljesül, ha az értékpapírosítást kezdeményező az alábbi források és körülmények bármelyikéből vagy azok kombinációjából származó alábbi információkat használja fel:
 - a) a kötelezettekkel vonatkozóan a kitettségek keletkeztetésének időpontjában szerzett információk,
 - b) az értékpapírosítást kezdeményező által a kitettségei kezelése vagy a kockázatkezelési eljárásai során szerzett információk,
 - c) az értékpapírosítást kezdeményezőknek valamely harmadik fél által küldött értesítések,
 - d) nyilvánosan hozzáférhető információk vagy a kedvezőtlen hiteltörténetű személyekre vonatkozóan egy vagy több hitelnyilvántartásban, az alapul szolgáló kitettségek keletkeztetése időpontjában található bejegyzésekkel kapcsolatos információk, amennyiben ezek az információk már figyelembe vételre kerültek az a), b), vagy c) alpontban említett információkkal összefüggésben, illetve az alkalmazandó szabályozási és felügyeleti követelményeknek megfelelően, beleértve az Értékpapírosítási rendelet 9. cikkében meghatározott, megalapozott hitelnyújtási kritériumokra vonatkozó követelményeket is.

III.4. Értékpapírosítási feltételek, aktív portfóliókezelés⁵

9. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában aktív portfóliókezelés alatt az MNB elvárása szerint olyan portfóliókezelés értendő,
 - a) amely az értékpapírosítás teljesítményét az alapul szolgáló kitettségek teljesítményétől és az értékpapírosítás portfóliókezelésének teljesítményétől egyaránt függővé teszi, ezáltal megakadályozza a befektetőket abban, hogy az alapul szolgáló kitettségek hitelkockázatát a portfóliókezelő portfóliókezelési stratégiájának figyelembevétele nélkül modellezzék, vagy

⁵ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (7) bekezdésével kapcsolatosan

- b) amelyet jobb teljesítmény, magasabb hozam vagy általában nagyobb pénzügyi megtérülés elérése, illetve más, tisztán pénzügyi vagy gazdasági haszon szerzése érdekében, spekulatív céllal végzik.
10. Az aktív portfóliókezelésnek nem minősülő portfóliókezelési módszerek közé az MNB megítélése szerint a következők tartoznak:
- a) szabályozási vita vagy vizsgálat tárgyát képező alapul szolgáló kitettségek helyettesítése, amennyiben a helyettesítés célja az adott vita rendezésének elősegítése vagy a vizsgálat befejezése,
 - b) új alapul szolgáló kitettségek vásárlása a „felfutási” időszak alatt azzal a céllal, hogy az alapul szolgáló kitettségek értékét legfeljebb az értékpapírosítási kötelezettségek értékéig növeljék.
11. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában egyértelmű értékpapírosítási feltételek alatt az MNB elvárása szerint olyan kritériumok értendők, amelyek esetében a bíróságnak jogilag, illetve ténylegesen módjában áll megállapítani azok teljesítését.
12. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (7) bekezdése alkalmazásában az „olyan értékpapírosítási feltételek teljesítése, amelyek nem kevésbé szigorúak az alapul szolgáló kitettségek eredeti kiválasztása során alkalmazottaknál” úgy értendő, hogy az értékpapírosítási feltételek nem kevésbé szigorúak, mint az ügylet lezárásakor az eredeti alapul szolgáló kitettségekre alkalmazott értékpapírosítási feltételek. Az MNB elvárja, hogy az alapul szolgáló kitettségekre az előzőeknek megfelelően alkalmazott értékpapírosítási feltételek kerüljenek rögzítésre az ügyleti dokumentációban, és azok a kitettség szintjén alkalmazott értékpapírosítási feltételekre hivatkozzanak.
13. Az MNB felhívja a figyelmet, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (7) bekezdés negyedik albekezdése taxatív sorolja fel azokat a körülményeket, amelyek fennállása esetén az alapul szolgáló kitettség eltávolítható az ügyletből.

III.5. Homogenitás, az alapul szolgáló kitettségekkel kapcsolatos kötelezettségek, rendszeres kifizetések, az átruházható értékpapírok tilalma⁶

14. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a „szerződés alapján kötelező és végrehajtható kötelezettségek, amelyekért az adósok és adott esetben a garanciavállalók korlátlan felelősséggel tartoznak” kitétel alatt az alapul szolgáló kitettségek szerződéses specifikációjában szereplő valamennyi olyan kötelezettség értendő, amely a befektetők szempontjából lényeges, mivel érinti az adós és – adott esetben – a garanciavállaló fizetési vagy biztosítéknyújtási kötelezettségeit.
15. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (8) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában a meghatározott rendszeres kifizetésekkel járó kitettségek esetében elvárt,

⁶ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (8) bekezdésével kapcsolatosan

hogy azok a következőket foglalják magukban:

- a) rülirozó értékpapírosítás esetében egy összegben törlesztendő kitettségek, az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (12) bekezdés a) pontja szerint;
- b) hitelkártya-hitelkeretekkel kapcsolatos kitettségek;
- c) olyan kitettségek, amelyek esetében a törlesztőrészetek csak a kamatot fedezik, a tőkeösszeg pedig a lejáratkor kerül visszafizetésre, ideértve a csak kamatfizetéses jelzáloghiteleket is;
- d) olyan kitettségek, amelyek esetében a törlesztőrészetek tartalmazzák a kamatot és a tőkeösszeg egy részének törlesztését, amennyiben az alábbi feltételek valamelyike teljesül:
 - da) a fennmaradó tőkeösszeget a lejáratkor fizetik vissza,
 - db) a tőkeösszeg visszafizetése a kitettség biztosítékaul szolgáló eszközök értékesítésétől függ;
- e) olyan kitettségek, amelyek esetében az adós és a hitelező közötti szerződésben rögzítettnek megfelelően átmenetileg szüneteltetik a fizetést.

III.6. Hitelezési feltételek, az értékpapírosítást kezdeményező szakértelme⁷

16. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés első albekezdése alkalmazásában a „hitelezési feltételekhez képesti lényeges változások, amelyekről teljes körű tájékoztatást kell nyújtani” megfogalmazás alatt a hitelezési feltételek azon lényeges változásait szükséges érteni, amelyeket azokra a kitettségekre alkalmaznak, amelyek az értékpapírosítás lezárását követően a jelen ajánlás 12. pontja szerinti feltöltéssel vagy portfóliókezeléssel összefüggésben hozzáadódnak az alapul szolgáló kitettségek halmazához.

17. Az MNB megítélése szerint a hitelezési feltételekben bekövetkező változások abban az esetben tekinthetők lényegesnek, ha

- a) érintik a hitelezési feltételekkel való hasonlóság tekintetében az (EU) 2017/2402 európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az értékpapírosítás alapjául szolgáló kitettségek homogenitására vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2019. május 28-i (EU) 2019/1851 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS) 1. cikk első bekezdés b) pontjában meghatározott követelményt, vagy
- b) lényeges hatással vannak az alapul szolgáló kitettségek halmazának általános hitelkockázatára vagy várható átlagos teljesítményére anélkül, hogy lényegesen eltérő megközelítést eredményeznének az alapul szolgáló kitettségekhez kapcsolódó hitelkockázatok értékelését illetően.

18. Elvart, hogy a hitelezési feltételekben bekövetkező valamennyi változással kapcsolatos tájékoztatás ezen változások céljának magyarázatát is tartalmazza.

19. Az MNB elvárása szerint a nem hitel formájában keletkezett vevőkövetelések tekintetében

⁷ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdéssel kapcsolatosan

az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés első albekezdése szerinti hitelezési feltételekre való hivatkozást úgy szükséges értelmezni, mint amelyeket az értékpapírosítást kezdeményező, illetve az eredeti hitelező az értékpapírosított kitétségeket keletkeztető, azonos típusú, rövid lejáratú hitelekre alkalmaz azon fizetési célokkal összefüggésben, amelyekben az ügyfeleivel a termékei és szolgáltatásai értékesítésével kapcsolatosan megállapodik.

20. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés második albekezdése szerinti követelmény⁸ az MNB elvárása szerint nem vonatkozik olyan lakáshitelre, amelyet jóváhagytak, de nem azzal a feltételezéssel hirdették, hogy a hitelkérelmezőt vagy a közvetítőt tájékoztatták arról, hogy a megadott információkat a hitelező esetleg nem ellenőrzi, vagy a hitelkérelmező vagy a közvetítő a hitel jóváhagyását követően szerez tudomást erről.
21. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés második albekezdésének alkalmazásában elvárt, hogy a megadott „információ” csak releváns információkat tartalmazzon. Az MNB elvárása szerint az információ relevanciájának azon szükséges alapulnia, hogy az információ releváns hitelbírálati mérőszám-e, például olyan mérőszám, amely relevánsnak tekinthető a hitelfelvevő hitelképességének értékelése, a biztosítékhoz való hozzáférés értékelése vagy a csalás kockázatának csökkentése szempontjából.
22. Az MNB elvárása szerint a releváns információk körébe tartozik az általános, nem jövedelemtermelő lakossági jelzáloghitelek esetében általában a jövedelem, a jövedelemtermelő lakossági jelzáloghitelek esetében pedig általában a bérleti jövedelem. Azok az információk, amelyek nem használhatók hitelbírálati mérőszámként, mint például a mobiltelefonszámok, nem tekintendők releváns információknak.
23. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában a harmadik országbeli hitelfelvevők hitelképessége a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény és a fogyasztóknak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény vonatkozó rendelkezései szerint, továbbá az alábbi elvek figyelembevételével kerüljön meghatározásra:
 - a) a hitelszerződés megkötése előtt a hitelező a megfelelő információk alapján a hitelfelvevő hitelképességét megfelelő mértékben, adott esetben a hitelfelvevőtől kapott, és szükség esetén a vonatkozó adatbázis lekérdezése útján megszerzett információk alapján értékeli,
 - b) amennyiben a felek a hitelszerződés megkötése után megállapodnak abban, hogy megváltoztatják a hitel teljes összegét, akkor a hitelezőnek frissítenie szükséges a hitelfelvevőre vonatkozóan rendelkezésére álló pénzügyi információkat, és elvárt, hogy a hitel teljes összegének jelentős növelése előtt értékelje a hitelfelvevő hitelképességét,

⁸ Az alapul szolgáló kitétségek portfóliója nem tartalmazhat olyan lakáshiteleket, amelyeket azzal a feltételezéssel hirdettek és nyújtottak, hogy a hitelkérelmezőt vagy a közvetítőt tájékoztatták arról, hogy a megadott információkat a hitelező esetleg nem ellenőrzi.

- c) a hitelezőnek a hitelszerződés megkötése előtt szükséges alaposan értékelnie a hitelfelvevő hitelképességét, megfelelően figyelembe véve azokat a tényezőket, amelyekkel ellenőrizhető, hogy a hitelfelvevő várhatóan teljesíti-e a hitelszerződés szerinti kötelezettségeit,
- d) az értékelés alapjául szolgáló eljárásokat és információkat dokumentálni szükséges, valamint szükséges megőrizni,
- e) a hitelképesség értékelése nem alapulhat túlnyomórészt azon, hogy a lakóingatlan értéke meghaladja a hitel összegét, vagy azon a feltételezésen, hogy a lakóingatlan értéke növekedni fog, kivéve, ha a hitelszerződés célja lakóingatlan építése vagy felújítása,
- f) a hitelezőnek nem állhat módjában, hogy a hitelszerződést annak megkötését követően azon az alapon megszüntesse vagy a hitelfelvevő kárára módosítsa, hogy a hitelképességi vizsgálatot helytelenül végezték el,
- g) a hitelező csak akkor bocsáthatja a hitelt a hitelfelvevő rendelkezésére, ha a hitelképesség értékelésének eredménye azt jelzi, hogy a hitelszerződésből eredő kötelezettségeket az adott szerződésben előírt módon valószínűleg teljesíteni fogják,
- h) a hitel teljes összegének a hitelszerződés megkötését követően végrehajtott jelentős növelése előtt, frissített információk alapján újra értékelni kell a hitelfelvevő hitelképességét, kivéve, ha a további hitelt a hitelezők a hitelképesség eredeti értékelésében tervbe vették és szerepeltették.

24. Az MNB elvárása alapján annak megállapításakor, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdésével összhangban rendelkezik-e szakértelemmel az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése terén, az MNB elvárása szerint az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- a) az értékpapírosítást kezdeményező, illetve az eredeti hitelező vezető testületének tagjai, valamint a vezető testület tagjaitól eltérő, az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek keletkeztetésének irányításáért felelős, vezető beosztású munkatársak esetében szükséges, hogy az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek keletkeztetése terén megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkezzenek, és
- b) a szakértelem minőségére vonatkozóan az alábbi elvek valamelyikét szükséges figyelembe venni:
 - ba) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak megfelelő szerep- és feladatkörrel, valamint képességekkel rendelkeznek,
 - bb) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak a korábbi beosztásaikban kellő tapasztalatot szereztek, valamint megfelelő oktatásban és képzésben részesültek,
 - bc) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak a kitettségek keletkeztetésével kapcsolatos működési terület irányítási struktúrájába kellően bevonásra kerülnek, vagy

bd) prudenciális szempontból felügyelt szervezet esetében a tevékenységi, illetve működési engedélyek, illetve jogosítványok az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése szempontjából relevánsnak tekintendők.

25. Az MNB elvárása szerint az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező rendelkezik a szükséges szakértelemmel, amennyiben

- a) a szervezet vagy azon konszolidált csoport üzleti tevékenysége, amelyhez a szervezet számviteli vagy prudenciális felügyeleti szempontból tartozik, legalább öt éve kiterjed az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezésére, vagy
- b) a vezető testület legalább két tagja egyéni szinten rendelkezik legalább öt éves releváns szakmai tapasztalattal az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén, és a vezető testület tagjaitól eltérő, a szervezetnél az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek keletkeztetésének irányításáért felelős, vezető beosztású munkatársak az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kihelyezése terén egyéni szinten legalább öt éves releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek.

26. Elvárt, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező a szakmai tapasztalat évei számának igazolása céljából a releváns szakértelemről kellő részletességgel, az alkalmazandó titoktartási követelményekkel összhangban tájékoztatást nyújtson annak érdekében, hogy a befektetők teljesíthessék az Értékpapírosítási rendelet 5. cikkében előírt kötelezettségeiket.

27. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (10) bekezdés negyedik albekezdése alkalmazásában a kitettségeket akkor kell hasonló jellegűnek tekinteni, ha azok a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 1. cikk a) pont

- a) i–iii. vagy v–vii. alpontjában meghatározott eszközkategóriák egyikébe tartoznak,
- b) iv. alpontjában meghatározott eszközkategóriába és a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 2. cikk (3) bekezdés a) pontjában meghatározott azonos típusú kötelezetthez tartoznak, vagy
- c) viii. alpontjában meghatározott eszközkategóriába tartoznak, és a Kitettségek homogenitására vonatkozó RTS 2. cikk (6) bekezdésében meghatározott homogenitási tényezők bármelyike tekintetében hasonló jellemzőkkel rendelkeznek.

III.7. A nemteljesítő kitettségek és a kedvezőtlen hiteltörténetű adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségek tilalma⁹

28. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdésének alkalmazásában a nemteljesítő kitettségeket a hitelintézetekre vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2013. június 26-i 575/2013/EU európai

⁹ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdéssel kapcsolatosan

parlamentari és tanácsi rendelet (a továbbiakban: CRR) 178. cikk (1) bekezdése szerint kell értelmezni, amely fogalmat az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi küszöbére vonatkozó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2017. október 19-i (EU) 2018/171 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet, a pénzügyi ágazaton kívüli befolyásoló részesedés figyelembevételéről és a késedelmes hitelkötelezettség lényegességi határértékéről szóló 44/2018. (XII. 5.) MNB rendelet és az 575/2013/EU rendelet 178. cikke szerinti nemteljesítés-fogalom alkalmazásáról szóló 9/2022. (V. 3.) MNB ajánlás tovább pontosított.

29. Az MNB álláspontja szerint, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező nem minősül a CRR hatálya alá tartozó intézménynek, az értékpapírosítást kezdeményezőnek oly mértékben szükséges a 28. pont szerinti elvárásnak eleget tennie, hogy az ne minősüljön indokolatlanul megterhelőnek. Ebben az esetben elvárt, hogy az értékpapírosítást kezdeményező vagy az eredeti hitelező az adóstól a kitettségek kihelyezésének időpontjában szerzett információkat, a kitettségei kezelése vagy a kockázatkezelési eljárása során az értékpapírosítást kezdeményezőtől szerzett információkat vagy a harmadik féltől kapott információkat felhasználja.
30. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdésének alkalmazásában a hivatkozott bekezdés a)–c) pontjában meghatározott körülményeket kedvezőtlen hiteltörténetként kell értelmezni. A kedvezőtlen hiteltörténet egyéb, az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdés a)–c) pontjában nem szereplő lehetséges körülményeit úgy kell értelmezni, hogy azok nem tartoznak e követelmény hatálya alá.
31. Az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdésében említett, „kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal vagy garanciavállalóval” szembeni alapul szolgáló kitettségeknek az alapul szolgáló kitettségek halmazába történő felvételének tilalma alatt az MNB elvárása szerint az a követelmény értendő, hogy a kiválasztás időpontjában az értékpapírosított kitettség teljes összege tekintetében legalább egy nem kedvezőtlen hiteltörténetű fél számára rendelkezésre kell álljon a visszakereset lehetősége, függetlenül attól, hogy az adott fél adós vagy garanciavállaló. Ennélfogva az MNB elvárja, hogy az alapul szolgáló kitettségek ne foglalják magukban az alábbi kitettségek egyikét sem:
- a) kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal szembeni kitettség, ha nincs garanciavállaló az értékpapírosított kitettség teljes összegére,
 - b) olyan kedvezőtlen hiteltörténetű adóssal szembeni kitettség, amely kedvezőtlen hiteltörténetű garanciavállalóval rendelkezik.
32. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdésének alkalmazásában a „legjobb tudomása szerint” kitétel akkor tekintendő teljesítettnek, ha az információk kizárólag a források és körülmények alábbi kombinációinak valamelyikéből származnak:
- a) a kitettség kihelyezése időpontjában az adóstól,

- b) a kitettségei kezelése vagy a kockázatkezelési eljárása során az értékpapírosítást kezdeményezőtől,
- c) az értékpapírosítást kezdeményezőnek valamely harmadik fél által küldött értesítésekből, vagy
- d) nyilvánosan hozzáférhető információkból vagy az alapul szolgáló kitettség kihelyezésének időpontjában a kedvezőtlen hiteltörténetű személyekre vonatkozóan egy vagy több hitelnyilvántartásában szereplő bejegyzésekkel kapcsolatos információkból, azonban csak abban az esetben, ha ezeket az információkat már figyelembe vették az a), b) és c) alponttal összefüggésben, valamint az alkalmazandó szabályozási és felügyeleti követelményekkel összhangban, többek között az Értékpapírosítási rendelet 9. cikkében meghatározott megalapozott hitelnyújtás tekintetében. Ez nem vonatkozik a nem hitel formájában keletkező vevőkövetelésekre, amelyeknek nem kell hitelezési kritériumoknak megfelelniük.

33. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdése a) pontjának alkalmazásában a nemteljesítő kitettségeik tekintetében adósság-átütemezési eljárásan átesett, kedvezőtlen hiteltörténetű adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségek kizárására vonatkozó követelményt úgy kell értelmezni, hogy az egyaránt vonatkozik az érintett adós vagy garanciavállaló átütemezett kitettségeire, valamint azon kitettségeire is, amelyeket nem ütemeztek át. Az MNB elvárja továbbá, hogy az ajánlás jelen pontja alkalmazásában az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdése a) pont i. és ii. alpontjában foglalt feltételeknek megfelelően átütemezett kitettségek ne vezessenek az adós vagy a garanciavállaló kedvezőtlen hiteltörténetűvé nyilvánításához.

34. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdés b) pontjában meghatározott követelmények az adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni azon kitettségekre korlátozódjanak, amelyekre az alapul szolgáló kitettségek kihelyezése időpontjában

- a) az adóst vagy a garanciavállalót kedvezőtlen helyzetük vagy a központi hitelinformációs rendszerről szóló 2011. évi CXXII. törvényben meghatározott Központi Hitelinformációs Rendszerben (a továbbiakban: hitelnyilvántartás) nyilvántartott adatokban tárolt negatív információk miatt kifejezetten kedvezőtlen hiteltörténetű személyként, illetve szervezetként jelölték meg a hitelnyilvántartásban, és
- b) az adós vagy a garanciavállaló olyan okokból szerepel a hitelnyilvántartásban, amelyek a hitelkockázat-értékelés szempontjából lényegesek.

35. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (11) bekezdés c) pontjának alkalmazásában a kedvezőtlen hiteltörténetű adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségek abban az esetben tekintendők olyan hitelminősítéssel vagy hitelbírálati pontszámmal rendelkezőnek, amely azt jelzi, hogy jelentősen magasabb a kockázata a szerződésben vállalt fizetési kötelezettségek teljesítése elmaradásának, mint az értékpapírosítás kezdeményezőjének tulajdonában álló hasonló, más adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni, nem értékpapírosított kitettségek esetében, amennyiben

- a) az alapul szolgáló kitettségek és az azokhoz hasonló kitettségek várható teljesítményét meghatározó legfontosabb tényezők hasonlóak, és
- b) az a) alpont szerinti hasonlóság eredményeképpen többek között a múltbeli teljesítménnyel vagy az alkalmazandó modellekkel kapcsolatos információk alapján észszerűen elvárható lett volna, hogy az ügylet futamideje alatt, vagy – amennyiben az ügylet futamideje négy évnél hosszabb – legfeljebb négy éven keresztül teljesítményük ne térjen el jelentős mértékben.

36. A 35. pontban foglalt követelmény az MNB elvárása alapján akkor tekinthető teljesítettnek, ha az alapul szolgáló kitettségek nem foglalják magukban

- a) a kétesként, kedvezőtlen hiteltörténetűként, nemteljesítőként, illetve a vonatkozó számviteli alapelvek alapján hasonló hatásúként besorolt kitettségeket, vagy
- b) azokat az adósokkal vagy garanciavállalókkal szembeni kitettségeket, amelyek hitelminősége a hitelminősítések vagy más hitelminőségi küszöbértékek alapján jelentősen rosszabb a kezdeményező által általános hitelnyújtási műveletei során, hitelkockázati stratégiájának megfelelően kihelyezett hasonló kitettségek adósainak vagy garanciavállalóinak hitelminőségétől.

III.8. Legalább egy alkalommal teljesített törlesztés¹⁰

37. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (12) bekezdésének alkalmazásában egy adott kitettség tekintetében nyújtott további előlegek és lehívások, illetve egy adott hitelfelvevővel szembeni ugyanazon kitettség átütemezése nem eredményeznek új követelményt a „már legalább egy alkalommal” teljesített törlesztést illetően. Elvárt, hogy az ugyanazon hitelfelvevővel szembeni eltérő, különálló kitettség tervezett kiválasztása új követelményt eredményezzen a „már legalább egy alkalommal” teljesített törlesztést illetően.

38. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (12) bekezdésének alkalmazásában az ott meghatározott törlesztés – amely szerint az átruházás időpontjáig „már legalább egy alkalommal törleszteniük” kellett – bérletidő-fizetés, tőketörlesztés vagy kamatfizetés, illetve a kitettséghez kapcsolódó szerződéses megállapodásban meghatározott bármely más típusú, hagyományos kifizetés legyen.

IV. Az egységesítésre vonatkozó kritériumok

IV.1. A kamatláb- és devizakockázatok megfelelő mérséklése¹¹

39. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (2) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek halmazában lévő olyan kitettségek, amelyek csupán olyan származtatott komponenst tartalmaznak, amely kizárólag az adott alapul szolgáló kitettség kamatláb-kockázatának vagy devizaárfolyam-

¹⁰ Értékpapírosítási rendelet 26b. cikk (12) bekezdésével kapcsolatosan

¹¹ Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (2) bekezdésével kapcsolatosan

kockázatának közvetlen fedezésére szolgál, és amelyek önmagukban nem származtatott termékek, nem tekinthetők tiltottnak. Az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (2) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában a szokásos nemzetközi pénzügyi standardok magukban foglalják a Csereügyletek és Derivatívák Nemzetközi Társasága (International Swaps and Derivatives Association, a továbbiakban: ISDA) által elfogadott, illetve az ahhoz hasonló, nemzeti szinten elfogadott dokumentációs standardokat.

IV.2. Referenciaráta alapján történő kamatfizetések¹²

40. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában a referenciaráta alapján történő kamatfizetések tekintetében megfelelő referenciaalakpént figyelembe veendő kamatlábak az alábbiakat foglalják magukban:

- a) bankközi kamatlábak valamelyike, ideértve a Libor-t, az Euribor-t, BUBOR-t és más elismert referenciamutatókat,
- b) egyéb elfogadott referencia-kamatlábak, például €STR, SONIA, SOFR és TONA,
- c) a monetáris hatóságok által meghatározott kamatlábak, ideértve az alapkamatot és a központi banki leszámítolási kamatlábakat, továbbá
- d) a hitelező forrásköltségeit tükröző ágazati kamatlábak, ideértve az intézmények egy alegységének piaci finanszírozási költségeit közvetlenül tükröző általános változó kamatlábakat és belső kamatlábakat is, amennyiben elegendő adat áll a befektetők rendelkezésére ahhoz, hogy értékelni tudják az ágazati kamatlábak egyéb piaci kamatlábakhoz való viszonyulását.

41. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában a kamatplafonok és kamatpadlók nem eredményeznek összetett képletet vagy származtatott ügyletet.

IV.3. A jogérvényesítésről szóló értesítést követő követelmények¹³

42. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (4) bekezdés második albekezdésének alkalmazásában a KCGE-nél bent ragadtnak minősülő pénzeszközök összegét az ügyleti dokumentációban meghatározottak szerint szükséges meghatározni.

43. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában megengedhető, hogy a KCGE-nél – jövőbeli felhasználásra szánt tartalékalap formájában – bent ragadhasson pénzeszköz, feltéve, hogy a tartalékalap felhasználása kizárólag az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (4) bekezdésének második albekezdésében meghatározott célokra korlátozódik, ideértve a befektetőknek történő szabályos visszafizetést is.

¹² Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

¹³ Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (4) bekezdésével kapcsolatosan

IV.4. A veszteségek megosztása és az ügyletrészsorozatok törlesztése¹⁴

44. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (5) bekezdésének alkalmazásában a minimálisan előírt kiváltó események mellett az ügyletben részt vevő felek megállapodhatnak abban, hogy más, teljesítményhez kapcsolódó kiváltó eseményeket is figyelembe vesznek. E teljesítményhez kapcsolódó kiváltó események bármelyikére irányuló kiváltó esemény bekövetkezésének azt kell eredményeznie, hogy az értékpapírosítási ügyletrészsorozatok törlesztése visszatér az ügyletrészsorozatok rangsor szerinti törlesztéséhez, függetlenül attól, hogy más kiváltó események fennállnak-e vagy sem.
45. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (5) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában, azt követően, hogy a teljesítményhez kapcsolódó kiváltó események bármelyikének megsértése miatt a törlesztés visszatér a rangsor szerinti törlesztéshez, az ügyleti dokumentáció alapján nem engedhető meg további visszatérés a nem rangsor szerinti törlesztéshez.

IV.5. Ügyleti dokumentáció¹⁵

46. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (7) bekezdés d) pontja alkalmazásában kezelési szabályok alatt a kezeléssel kapcsolatban az ügyleti dokumentációban meghatározott szabályokat kell érteni, amelyeket az értékpapírosítási ügylet teljes élettartama alatt be kell tartani.
47. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (7) bekezdés c) pontja alkalmazásában kezelési eljárások alatt a kezelési szabályoknak való megfelelés biztosításához szükséges tényleges eljárásokat kell érteni. Az eljárásokat az értékpapírosítási ügylet teljes időtartama alatt módosítani lehet, feltéve, hogy a kezelési szabályok továbbra is teljesülnek.
48. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (7) bekezdés b) pontja alkalmazásában a vagyonkezelőnek és az ellenőrzést végző harmadik félnek mindig különböznie kell a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtótól, a befektetőtől és az értékpapírosítást kezdeményezőtől. Az ellenőrzést végző harmadik félnek emellett meg kell felelnie az 59. pontban meghatározott követelményeknek is.

IV.6. A hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó szakértelme és a hitelkezelési követelmények¹⁶

49. Az MNB elvárása alapján annak megállapításakor, hogy a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (8) bekezdésével összhangban rendelkezik-e szakértelemmel az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelése terén, az alábbi szempontokat szükséges figyelembe venni:

¹⁴ Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (5) bekezdésével kapcsolatosan

¹⁵ Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (7) bekezdésével kapcsolatosan

¹⁶ Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (8) bekezdésével kapcsolatosan

- a) a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó vezető testületének tagjai, valamint a vezető testület tagjaitól eltérő, az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek keletkeztetésének irányításáért felelős, vezető beosztású munkatársak esetében szükséges, hogy az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek keletkeztetése terén megfelelő ismeretekkel és készségekkel rendelkezzenek, és
- b) a szakértelem minőségére vonatkozóan az alábbi elvek valamelyikét szükséges figyelembe venni:
 - ba) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak megfelelő szerep- és feladatkörrel, valamint képességekkel rendelkeznek,
 - bb) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak a korábbi beosztásaikban kellő tapasztalatot szereztek, valamint megfelelő oktatásban és képzésben részesültek,
 - bc) a vezető testület tagjai és a vezető beosztású munkatársak a kitettségek keletkeztetésével kapcsolatos működési terület irányítási struktúrájába kellően bevonásra kerülnek,
 - bd) prudenciális szempontból felügyelt szervezet esetében a tevékenységi, illetve működési engedélyek, illetve jogosítványok az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kihelyezése szempontjából relevánsnak tekintendők.

50. Az MNB elvárása szerint a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó abban az esetben rendelkezik a szükséges szakértelemmel, amennyiben

- a) a szervezet vagy azon konszolidált csoport üzleti tevékenysége, amelyhez a szervezet számviteli vagy prudenciális felügyeleti szempontból tartozik, legalább öt éve kiterjed az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelésére, vagy
- b) a vezető testület legalább két tagja egyéni szinten rendelkezik legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kezelése terén, és a vezető testület tagjaitól eltérő, a szervezetnél az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelésének irányításáért felelős, vezető beosztású munkatársak az értékpapírosított kitettségekhez hasonló kitettségek kezelése terén egyéni szinten legalább ötéves releváns szakmai tapasztalattal rendelkeznek, továbbá a szervezet hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatással foglalkozó működési területét az a) alpontnak megfelelő állománykezelés-támogatási szolgáltató támogatja.

51. Elvárt, hogy az hitelezéssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó a szakmai tapasztalat évei számának igazolása céljából a releváns szakértelemről kellő részletességgel, az alkalmazandó titoktartási követelményekkel összhangban tájékoztatást nyújtson annak érdekében, hogy a befektetők teljesíthessék az Értékpapírosítási rendelet 5. cikkében előírt kötelezettségeiket.

52. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a „hasonló jellegű kitettségek” fogalmát a 27. pont szerint kell értelmezni.

53. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (8) bekezdésének alkalmazásában a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó szabályzatai, eljárásai és kockázatkezelési kontrollintézkedései a kitettségek kezelése terén akkor tekintendők megfelelően dokumentáltnak, amennyiben a hitelkezeléssel kapcsolatos szolgáltatásnyújtó olyan szervezet, amely

- a) az Európai Unióban prudenciális és tőkeszabályozás hatálya alá tartozik és felügyelet alatt áll, valamint az ilyen felügyeleti engedélyei vagy jogosítványai az értékpapírosított kitettségekhez hasonló jellegű kitettségek kezelése szempontjából relevánsnak tekinthetők, vagy
- b) az Európai Unióban nem tartozik prudenciális és tőkeszabályozás hatálya alá, illetve nem áll felügyelet alatt, továbbá igazolja a kellően dokumentált és megfelelő szabályzatok és kockázatkezelési kontrollintézkedések meglétét, azt, hogy követi a bevált piaci gyakorlatokat, valamint rendelkezik a jelentéstételhez szükséges képességekkel. Az igazolást harmadik fél, például hitelminősítő intézet vagy külső ellenőr felülvizsgálatával kell alátámasztani.

IV.7. A befektetők közötti konfliktusok kezelése¹⁷

54. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában az üzleti dokumentáció azon rendelkezései, amelyek „elősegítik a befektetők különböző osztályai közötti konfliktusok megfelelő időben történő kezelését”, az alábbiakra vonatkozóan tartalmazzanak rendelkezéseket:

- a) az ülések összehívására vagy a konferenciahívások megszervezésére szolgáló módszer,
- b) a találkozó vagy konferenciahívás létrehozásának maximális időkerete,
- c) a határozatképességhez szüksége hányad,
- d) a szavazatok minimális küszöbértéke a határozat érvényességéhez, egyértelműen megkülönböztetve az egyes határozati típusok alsó küszöbértékeit,
- e) ahol szükséges, helyszín biztosítása az ülésekhez az Európai Unión belül.

55. Az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (10) bekezdésének alkalmazásában, amennyiben az alkalmazandó joghatóságban léteznek olyan kötelező jogszabályi rendelkezések, amelyek meghatározzák a befektetők közötti konfliktusok rendezésének módját, akkor az üzleti dokumentáció hivatkozhat ezekre a rendelkezésekre.

V. Az átláthatóságra vonatkozó kritériumok

V.1. Múltbeli nemteljesítési és veszteségadatok¹⁸

56. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező a hivatkozott rendelkezésben foglalt

¹⁷ Az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikk (10) bekezdésével kapcsolatosan

¹⁸ Az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan

adatkövetelményekkel összhangban nem tudja rendelkezésre bocsátani az adatokat, akkor ebben az esetben nyilvánosan hozzáférhető külső adatokat vagy harmadik felek – például hitelminősítő intézet vagy más piaci szereplők – által rendelkezésre bocsátott adatokat kell igénybe venni, feltéve, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26c. cikkében foglalt összes többi követelmény teljesül.

57. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (1) bekezdésének alkalmazásában „alapvetően hasonló kitettségek” alatt olyan kitettségeket szükséges érteni, amelyek nem korlátozódnak az értékpapírosítást kezdeményező mérlegében szereplő kitettségekre, és amelyek

- a) az alapul szolgáló kitettségek várható teljesítményét leginkább meghatározó tényezők tekintetében hasonlóak, és
- b) az a) alpont szerinti hasonlóság eredményeképpen, többek között a múltbéli teljesítménnyel vagy az alkalmazandó modellekkel kapcsolatos információk alapján észszerűen elvárható volt, hogy az ügylet futamideje alatt, vagy – amennyiben az ügylet futamideje négy évnél hosszabb – legfeljebb négy éven keresztül teljesítményük nem lesz lényegesen rosszabb, mint az értékpapírosított kitettségeké.

V.2. Az alapul szolgáló kitettségekből vett minta ellenőrzése¹⁹

58. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában az ügylet lezárásának napját megelőzően ellenőrzésnek alávetett, alapul szolgáló kitettségek annak az ideiglenes portfóliónak a reprezentatív mintáját képezzék, amelyből az értékpapírosított halmaz kivonásra kerül, és amelynek az ügylet lezárásának napja előtt észszerűen végleges formában kell lennie.

59. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában megfelelő és független félnek az minősül, aki

- a) rendelkezik az ellenőrzés elvégzéséhez szükséges tapasztalattal és képességgel, és
- b) nem minősül
 - ba) hitelminősítő intézetnek,
 - bb) az Értékpapírosítási rendelet 28. cikkének megfelelő, STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik félnek,
 - bc) az értékpapírosítást kezdeményezőhöz köthető szervezetnek.

60. Elvárt, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában az ellenőrzés megfelelő statisztikai módszer alkalmazásával és az értékpapírosításban felhasznált alapul szolgáló kitettségekből véletlenszerűen kiválasztott alapul szolgáló kitettségek mintája alapján kerüljön elvégzésre, és a minta méretét úgy szükséges meghatározni, hogy legalább 95%-os legyen annak a valószínűsége (konfidenciaszintje), hogy helyénvaló elutasítani azt a hipotézist, hogy az értékpapírosításban felhasznált alapul

¹⁹ AZ Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdésével kapcsolatosan

szolgáltító kitettségek teljes halmazában nincsenek valamely követelmény alóli kivételek. Azaz 5%-nak kell lennie az úgynevezett II. típusú hiba valószínűségének, amikor az egész halmaz tévesen kerül elfogadásra kivételek nélküli halmazként.

61. Az MNB elvárása szerint a mintában szereplő alapul szolgáló kitettségek minimális számának minden esetben 50-nek kell lennie. Az olyan értékpapírosítások esetében, ahol az alapul szolgáló kitettségek halmaza kevesebb, mint 50 alapul szolgáló kitettségből áll, a mintának az összes alapul szolgáló kitettségéből kell állnia.
62. Az MNB elvárása szerint az ellenőrzésnek – melyet elfogadott eljárási jelentés formájában kell elvégezni – magában kell foglalnia az értékpapírosítást kezdeményező adatbázisának vagy informatikai rendszereinek a hitelkockázati fedezeti megállapodás és a kapcsolódó dokumentáció alapján történő ellenőrzését annak megerősítése érdekében, hogy egy hitelesemény bekövetkezése hitelkockázati fedezeti kifizetést váltana ki a befektető részéről, amennyiben a hitelesemény által érintett alapul szolgáló kitettség veszteségeit az ellenőrzés tárgyát képező kitettségek tekintetében a fedezett ügyletrészsorozat(ok)hoz rendelnék. Amennyiben ezt az ellenőrzést nem lehet elvégezni az értékpapírosítást kezdeményező adatbázisának vagy informatikai rendszereinek felhasználásával, elvárt, hogy az ellenőrzést végző fél az ellenőrzés elvégzése céljából más típusú dokumentumokat vagy nyilvántartásokat ellenőrizzen.
63. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában szükséges közzé tenni annak megerősítését, hogy a külső ellenőrzés megtörtént, továbbá hogy az nem tartalmaz jelentős kedvezőtlen megállapításokat.
64. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (2) bekezdése alkalmazásában, amennyiben szintetikus értékpapírosítás keretében nem bocsátanak ki értékpapírt, akkor az ügylet lezárását megelőző időszakot úgy kell értelmezni, hogy az a hitelkockázati fedezeti megállapodás szerinti garancia vagy hitelderivatíva érvényessé válását megelőző időszakra vonatkozik.

V.3. Forrásoldali pénzáramlási modell²⁰

65. Az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában a forrásoldali pénzáramlási modell akkor tekinthető „pontosnak”, ha azt megfelelően és kellő részletességgel készítették el ahhoz, hogy a befektetők modellezhessék a fizetési kötelezettségeket, beleértve adott esetben a KCGE fizetési kötelezettségeit is, és ennek megfelelően az értékpapírosítás árazását elvégezzék. Az MNB megítélése szerint ez magában foglalhat olyan algoritmusokat is, amelyek lehetővé teszik a befektetők számára, hogy a pénzáramlásra hatással lévő különböző forgatókönyvek széles körét modellezhessék, mint például a különböző előtörlesztési vagy a nemteljesítési rátákat.
66. Elvárt az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (3) bekezdésének alkalmazásában, hogy amennyiben a forrásoldali pénzáramlási modellt harmadik fél szolgáltatók dolgozzák ki, az értékpapírosítást kezdeményező továbbra is felelősséggel tartozzon az információknak

²⁰ Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

a potenciális befektetők rendelkezésére bocsátásáért.

V.4. Az eszközök környezeti teljesítménye és a fenntarthatóságra vonatkozó közzétételek²¹

67. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott követelmény csak akkor alkalmazandó, ha rendelkezésre állnak az első albekezdésben említett energiatanúsítványokra vonatkozó információk, vagy ha a második albekezdésben említett alapul szolgáló kitettségekből finanszírozott eszközök fenntarthatósági tényezőkre gyakorolt főbb káros hatásaira vonatkozó információk az értékpapírosítást kezdeményező rendelkezésére állnak, és az értékpapírosítást kezdeményező úgy dönt, hogy alkalmazza a hivatkozott második albekezdést, továbbá ha a vonatkozó információkat belső adatbázisában vagy informatikai rendszereiben rögzítette. Amennyiben az ilyen információk közül bármelyik csak az alapul szolgáló kitettségek egy részére vonatkozóan áll rendelkezésre, akkor a követelményt csak az alapul szolgáló kitettségek azon részére vonatkozóan kell alkalmazni, amelyre vonatkozóan az információ rendelkezésre áll.

VI. Az eszközök mérlegen tartásával járó értékpapírosításra vonatkozó sajátos kritériumok

VI.1. A hitelkockázati fedezeti megállapodás hatálya alá tartozó hitelesemények²²

68. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (1) bekezdés első albekezdése alkalmazásában az a követelmény, hogy a hitelkockázati fedezeti megállapodásnak legalább a hivatkozott albekezdésben meghatározott hiteleseményekre ki kell terjednie, nem akadályozhatja meg a feleket abban, hogy további hiteleseményekről vagy a CRR harmadik rész II. cím 4. fejezetében meghatározott események szigorúbb meghatározásáról állapodjanak meg.

VI.2. Hitelkockázati fedezeti kifizetések²³

69. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában, amennyiben a hitelkockázati fedezeti megállapodással biztosított alapul szolgáló kitettség összege alacsonyabb az alapul szolgáló kitettség fennálló névleges összegénél, akkor az időközi és a végső hitelkockázati fedezeti kifizetéseket a hitelkockázati fedezeti megállapodással biztosított fennálló nominális összeggel megegyező arányban (pro rata) szükséges kiszámítani.

70. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (2) bekezdés második albekezdés b) pontjának alkalmazásában az „adott esetben” kifejezést csak akkor szükséges alkalmazni, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező az illetékes felügyeleti hatóságtól engedélyt kapott arra, hogy a belső minősítésen alapuló (IRB) módszert (a továbbiakban: IRB-módszer) alkalmazza a várható veszteségérték

²¹ Értékpapírosítási rendelet 26d. cikk (4) bekezdésével kapcsolatosan

²² Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan

²³ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (2) bekezdésével kapcsolatosan

meghatározásához arra az alapul szolgáló kitettségre vonatkozóan, amelyre a „magasabb összeg” feltétel értékelése történik, és amennyiben az alapul szolgáló kitettséghez használt minősítési rendszert az illetékes felügyeleti hatóság ennek megfelelően értékelte az IRB-módszer alkalmazásának szempontjából.

71. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (2) bekezdésének alkalmazásában a várható veszteségértéket azoknak az egyedi alapul szolgáló kitettségeknek a szintjén kell kiszámítani, amelyek tekintetében a hitelesemény bekövetkezett. Eltérésként a várható veszteségértéket a lakossági kitettségek esetében részhalmoz szintjén is ki lehet számítani, az 575/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az értékpapírosítási ügylet alapul szolgáló kitettségeivel kapcsolatban az intézmények számára a KIRB kiszámítására vonatkozó feltételeket meghatározó szabályozástechnikai standardok tekintetében történő kiegészítéséről szóló, 2024. március 13-i (EU) 2024/1780 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletnek megfelelően.

VI.3. Adósságrendezés és hitelkockázati fedezeti prémiumok²⁴

72. Az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (3) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában, amennyiben a hitelkockázati fedezeti megállapodás csak részben terjed ki a teljesítő értékpapírosított kitettségekre, az MNB elvárása szerint a hitelkockázati fedezeti megállapodás alapján fizetendő hitelkockázati fedezeti prémiumokat úgy szükséges strukturálni, hogy azok a hitelkockázati fedezeti megállapodás által biztosított teljesítő értékpapírosított kitettségek fennálló névértékének egy részétől függenek.

VI.4. Ellenőrzést végző harmadik fél²⁵

73. Az MNB elvárása alapján az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (4) bekezdésének alkalmazásában az ellenőrzést végző harmadik fél

- a) rendelkezik az ellenőrzés elvégzéséhez szükséges tapasztalattal és képességgel, és
- b) nem minősül
 - ba) hitelminősítő intézetnek,
 - bb) az Értékpapírosítási rendelet 28. cikkének megfelelő, STS-kritériumoknak való megfelelést ellenőrző harmadik félnek,
 - bc) az értékpapírosítást kezdeményezőhöz, a szponzorhoz, a befektetőhöz vagy a KCGE-hez kapcsolt szervezetnek.

74. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (4) bekezdés harmadik albekezdésének alkalmazásában, a befektetők azon jogának sérelme nélkül, hogy kérhetik bármely alapul szolgáló kitettség elfogadhatóságának ellenőrzését, az értékpapírosításban részt vevő felek a köztes pozíciókat tartalmazó értékpapírosítások esetében megállapodhatnak abban, hogy a minta ellenőrzésének folyamata azt követően kezdődik, hogy az első veszteségviselő ügyletrészsorozat felső veszteségviselési határa az ügylet

²⁴ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (3) bekezdésével kapcsolatosan

²⁵ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (4) bekezdésével kapcsolatosan

lezárásának napján meghatározott felső veszteségviselési határ bizonyos százaléka alá csökken.

75. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (4) bekezdése első albekezdés e) pontjának alkalmazásában a „végleges veszteségérték” alatt az említett rendelet 26e. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében említett „értékpapírosítást kezdeményező által megjelenített végleges veszteségbecslést” szükséges érteni, amennyiben a hitelkockázati fedezeti megállapodásban meghatározott meghosszabbítási időszak végén nem került sor a hitelesemény tárgyát képező alapul szolgáló kitettségre vonatkozó végleges hitelkockázati fedezeti kifizetés teljesítésére.

VI.5. Az értékpapírosítást kezdeményező általi idő előtti megszüntetés eseményei²⁶

76. Az MNB elvárja, hogy az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (5) bekezdés első albekezdés d) pontja alkalmazásában az alapul szolgáló kitettségek eredeti referenciaportfóliója súlyozott átlagos élettartamának kiszámítása során kizárólag a tőkeösszegek törlesztési esetében kerüljön alkalmazásra az idővel való súlyozás, és a számításhoz ne kerüljenek figyelembe vételre az előtörlesztéssel kapcsolatos feltételezések vagy az alapul szolgáló kitettségek kötelezettjei által fizetendő, díjakkal vagy kamatokkal kapcsolatos kifizetések.
77. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (5) bekezdés első albekezdés d) pontja alkalmazásában feltöltési vagy rülirozási időszak fennállása esetén a súlyozott átlagos élettartamnak egyenlőnek kell lennie a feltöltési vagy rülirozási időszak és a feltöltési vagy rülirozási időszak végén számított becsült súlyozott átlagos élettartam összegével. Ehhez a becsléshez az értékpapírosítást kezdeményezőnek – minden olyan értékpapírosított kitettség esetében, amely a feltöltési vagy rülirozási időszak vége előtt jár le – úgy szükséges kiigazítania a tervezett lejáratot, hogy az egyenlő legyen a kitettség aktuális lejáratának és egy olyan kitettség leghosszabb megengedett lejáratának összegével, amely a feltöltési vagy rülirozási időszak alatt az értékpapírosított portfólióba felvehető. A kiigazításokat annyiszor szükséges elvégezni, amennyiszer ebből a célból szükséges, amennyiben a kiigazított lejárati időtartama a feltöltési vagy a rülirozási időszak időtartamánál rövidebb.
78. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (5) bekezdés első albekezdés b) pontja alkalmazásában KCGE által kibocsátott, hitelkockázati eseményhez kapcsolt értékpapírok esetében a befektetőre való hivatkozást KCGE-re vagy bármely olyan fedezetnyújtóra való hivatkozásként kell értelmezni, amely hitelkockázati fedezeti megállapodást kötött az értékpapírosítást kezdeményezővel.

VI.6. Szintetikus értékpapírosítási felár²⁷

79. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában az adott évre vonatkozóan az összes alapul szolgáló kitettségre vonatkozó egyéves szabályozói várható veszteségérték kiszámításakor annyi kifizetési időszakot

²⁶ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (5) bekezdésével kapcsolatosan

²⁷ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdésével kapcsolatosan

szükséges figyelembe venni, amennyi megegyezik egy évvel, és azt a százalékos arányt, amelyet a várható veszteség összege az értékpapírosított kitettségekre vonatkozóan az ügylet záró időpontjában képviselt, meg kell szorozni a teljesítő értékpapírosított kitettségek adott egyéves időszak elején fennálló teljes portfóliójának egyenlegével.

80. Az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a „rögzített szintetikus értékpapírosítási felár” az MNB elvárása szerint a szintetikus értékpapírosítási felár azon összegét jelenti, amelynek tekintetében az értékpapírosítást kezdeményező kötelezettséget vállal arra, hogy azt hitelminőség-javításként minden időszakban felhasználja. Elvárt, hogy ez az összeg minden időszakban a fennálló teljesítő portfólióegyenleg rögzített százalékanak szorzataként kerüljön meghatározásra.
81. Az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdés d) pontjának alkalmazásában azon értékpapírosítást kezdeményezők esetében, amelyek nem alkalmazzák az IRB-módszert, az MNB elvárása szerint az „egyéves várható veszteségérték” számítását az alkalmazandó számviteli szabályozás szerinti kockázati céltartalékképzéssel összhangban szükséges elvégezni, vagy ha ez a módszer olyan veszteségfedezetet eredményez, amely az értékpapírosított kitettségek várható jövőbeli veszteségeire nézve nem kellően reprezentatív, akkor az értékpapírosítást kezdeményező intézménynek a várható veszteségértékeket más belső kockázati paraméterek – például a belső tőke megfelelés-értékelési eljárásában (ICAAP) figyelembe vett paraméterek – alapján kell modelleznie, amelyeket egyértelműen meg kell határoznia az ügyleti dokumentációban.
82. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdés c) pontját kell alkalmazni, amennyiben az értékpapírosítást kezdeményező az alapul szolgáló kitettségek teljes halmazára vonatkozóan az IRB-módszer alkalmazásával határozza meg a szavatoló-tőke-követelményeket.
83. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (7) bekezdés a) pontjának alkalmazásában „kifizetési időszak” alatt azt az időszakot kell érteni, amelyben a szintetikus értékpapírosítási felárat az ügyleti dokumentációnak megfelelően kijelölték.

VI.7. Jó minőségű biztosítékok rendelkezésre bocsátására vonatkozó követelmények²⁸

84. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (10) bekezdés első albekezdés a) pontja alkalmazásában a 0%-os kockázati súlyozású, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok formájában nyújtott biztosítékot olyan hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok formájában nyújtott biztosítéknak szükséges tekinteni, amelyhez a CRR harmadik rész II. cím 2. fejezetével összhangban 0%-os kockázati súlyt rendeltek.
85. Az MNB elvárása szerint az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (10) bekezdése első albekezdés a) pont i. alpontja alkalmazásában olyan hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok vehetők figyelembe, amelyek – eredeti lejáratuktól függetlenül – legfeljebb három hónapos hátralévő futamidővel rendelkeznek. Amennyiben a hitelkockázati fedezeti megállapodás szerinti következő kifizetési napig tartó időszak három hónapnál

²⁸ Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (10) bekezdésével kapcsolatosan

rövidebb, akkor a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok hátralévő futamideje nem haladhatja meg ezt az időtartamot annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok visszafizetésének időpontja és a hitelkockázati fedezeti megállapodás szerinti következő fizetési időpont közötti lejárat eltérés.

86. Az Értékpapírosítási rendelet 26e. cikk (10) bekezdés első albekezdés b) pontja alkalmazásában a készpénz formájában nyújtott biztosítékra vonatkozó követelményt az MNB elvárása szerint teljesítettnek kell tekinteni az értékpapírosítást kezdeményező által a CRR 218. cikkének megfelelően kibocsátott, hitelkockázathoz kapcsolt értékpapírokba történő befektetések esetében.

VII. Záró rendelkezések

87. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
88. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
89. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
90. Az MNB a jelen ajánlás alkalmazását 2026. szeptember 1-től várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Varga Mihály sk.
a Magyar Nemzeti Bank elnöke